

Издаје суботом.

Цијена:

За ЦРНУ ГОРУ на годину 4 ф.,
на по године 2 ф., на четврт
године 1 ф.За АУСТРО-УГАРСКУ, БОСНУ
и ХЕРЦЕГОВИНУ на годину 6
ф., на по године 3 ф., на четврт
године 1 ф. 50 новч.За све остале земље годишње
20 фран. у злату, на по године
10 фран., на четврт год. 5 фран.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ.

Преплата плате се поштом или
уплатом непосредно админис-
трацији „Глас Црног.“ на Цетиње,
или отправителу поштом на
коју драго пошту: у коме је на-
ручнице може се преплатити
код г. Петра Радивојевића, књаж,
прт. агента у Котору и Даниел се
штампаријом у Цетињу. Ручишће се
не враћају.За сваки број од пет
копача по 3 новчана за први
пут, а за сваки други пут по 2
новчана.

ВЈЕРИЦА ЊЕЗИНОГ ВИСОЧАНСТВА КЊАГИЊИЦЕ ЈЕЛЕНЕ.

Црногорска брда и долине разлијегају се од грувања топова и пушака и од веселих пјесама; цео народ тражи начина да даде одушке својој радости у домаћој радости нашег Владарског Дома.

Њезино Височанство Књагиница Јелена, мила шћерка Њиховијех Височанстава, нашијех Узвишенијех Владара и Владарке, вјерила се за Јединцем Њиховијех Величанстава Краља и Краљице Италије, Његовијем Краљевскијем Височанством, Италијскијем Престолонаследником, Виктором Емануилом.

То је радосни догађај у Кући Петровић-Његоша, што је узрок толиком веселу Црне Горе, која је тако скопчана са својом Књажевском Кућом, да у своме Књазу и Књагини гледа свога и Оца и Мајку, а у срећи Куће Петровић-Његоша своју сопствену срећу.

Пошто се је наша Књажевска Династија еродила са првом српском Кућом Карађорђе, и утврдила крвно сродство са Царском Династијом Моњијех Романова, која влада на срећу великога братскога нам народа рускога, ево се сада сродује са Славнијем Краљевском Савојском Династијом, једном од најстаријих у Јевропи, која је ујединила раздробљени италијански народ, најсроднији нам по националним нашим тежњама.

Било је вријеме када је српски народ с Италијом, том колијевком нове свјетске просвјете, стајао у тијеснијем везама; и то је било златно доба Немањина, када су се „дизали градови гдје сад расте трава“, када се је српска земља красила величанственијема манастирима, који су преживјели наше вјекове робовања, на су нам данас најрјечитији свједоци ондашње српске просвјете и народнога добростања.

Дубровачка књижевност, цвијет српске књижевности, поникла је и развијала се савремено уз италијанску, када, данас много напреднији народи, стојаху далеко иза српскога; и ободска штампарија радила је савремено само са неколико првијех штампарија у Јевропи.

Све су то донијеле српском народу везе с Италијом, када је прву српску Краљицу Стефан Првовјепчани довео преко мора из млетачког Дуждевога Двора Дандолова; када се други Немањин, Урош I. оженио са Јеленом, рођицом напуљскијех Краљева Карла I-ог и II-ог

Анжујскијех; када је и посљедњи владар српски Иван Црнојевић, при вјетрову издасија ондашњег државног живота српског, женио сина из ватрицијевих дворова млетачкијех.

Али је српски народ и у наше доба доживио из Италије јаке потпоре у његовијем крвавијем напорима да се ослободи и опет уједини. У великом посљедњем нашем рату италијански је народ, једини на Западу, подизао свој глас по својијем највишијем градовима, у Риму, у Напуљу, у Торину, у Милану, на великијем народнијем митинзима, преко најодабранијех својијех синова, за свету ствар српску; италијанска штампа по дневнијем листовима и у нарочитијем брошурама то је исто чинила; и италијанска омладина у прослављенијем црвенијем кошулама бесмртнога Гарибалдија хитала је преко мора у помоћ српскијем усташама, и за вријеме устанка црногорску заставу чувала у Суторини.

Најпослије велики мислиоц италијанског уједињења, славио у Мацини, при свршетку свога живота и рада, оставља завјештај Италији својој „Иницијативи“, да ради да се подигне српска држава на другој обали јадранскога мора, која ће јој бити најпоузданија савезница.

Као што смо ми са најживљијем симпатијама пратили успјехе италијанског уједињавања, и у њему гледали јамство остварења и нашијех националних аспирација, тако је и наменити италијански народ уз нас био у оним судбоноснијем данима; на и влада италијанска није се од народа дијелила.

За то они односи између италијанскога и српскога народа удвостручају народну радост не само у Црној Гори него у цијелој Српству, коју буди ова веза између Прослављене Савојске Династије и Династије Петровић-Његоша; за то се најтоплији благослови из нашијех препунијех груди излијевају на ту срећну везу Високијех Вјереника.

Живјела Савојска Кућа!
Живјела Италија!

ЛИСТАК „ГЛАСА ЦРНОГОРЦА“

ПРИГОДОМ ПРЕСРЕТНЕ ВЈЕРИЦЕ
ЊЕГОВОГА КРАЉЕВСКОГА ВИСОЧАНСТВА
ИТАЛИЈАНСКОГА КЊАЗА НАСЉЕДНИКА
ВИКТОРА ЕМАНУИЛА
С ЊЕЗИНИМ ВИСОЧАНСТВОМ
ЦРНОГОРСКОМ КЊАГИЊИЦОМ
ЈЕЛЕНОМ ПЕТРОВИЋ-ЊЕГОШ.

Слава! ох, Слава!... витепска крви!...
Савојског дома, соколе сјајни!...
Онога дома — јуначна, дивна,
Који је, као тализман бајни,
Прираста' к срцу, — с краја до краја
Лијепој земљи, — гдје „si“ одлјега:
Да је у једну Велевласт слије
С Готарда гордог до Етне брјега;
И стародавниј вјечнога Рима
Стјег да му с' вине на бедемима. —

Мален Пиомонт — све живо стјење
Под окрилијем твојијех дједа:
Огњиштем поста свештеног плама,
Златне слободе и обезбједа
Свему, што бјеже умнијег, бољег
У Италији — хероја гњезду:
Да мачем, пером, љубављу живом
Промакну к срећи т'у сјајну звјезду;
Т'е многим жртвом и рјекама крви:
Свака се пред њом препона смрви!...

И т'и нам дође: ... имењак, унук
Бесмртног дједа — творца и борца;
И син јединац врлога краља,
Твојега оца: — уздржаоца
Поноса, дике и величине
Свог златног краја, — свог завичаја,
Повјешћу славна без премца равна,
Красотом слична красоти раја...
Ох! дође к нама, — Насљедни Књаже,
Да нам понесен благо најдраже:

Одиву нашу — сјајну ка' зору,
Дивну ка' небо, као рај милу,
Ка' адем чисту, ка' сунце свјетлу,
Драгу ка' злато, чарну ка' вилу;
Достојну круне — да под њом буде
Народу сваком дапица зрачна,
Да буде она — у ма ком дому
Владарском — урес и срећа брачна:
Да ова китна ћер наших гора,
Накићем буде и твога Двора...

Дође нам, дође — у овај мали
Пиомонт српски, — чудо прегиућа,
Ковчег слободе, орлова легло
У ком су срца ка' огањ врућа:
Т'е за слободу презиру живот;
Погиби свакој излажу њедра;
Куд нагну — сваки пред собом кланац
Њихова смогне минница једра:
Па, — и из овог љутога стјења,
Планут још може искра спасења

Свему Балкану: — ако Бог хтједне,
Да с' и Словенство к јединству макне;
Да раздробљена уда нам сложи
И да нам с' очи копрене смакне...
Ох! Славни књаже! — сретна ти била
Јелена наша: којој проз жиле
Потоком тече поносна крвица,
Пуна живота и снаге чиле:
Крв Петровића — пламена, врела,
У којој с' муња са громом сирела!..

И наш је Стефан млеткињу има
Од владалачког дуждева рода;
Па након седам непуних пјеска
Златна се сво појави згода:
Да с' пријатељске обнове свезе
Сусједних између Дворова двају,
Који — и жртвам и родољубљем,
Као два сунца на небу сјају...
Ох, Вишњи Оче! — данак ни ови
С ободве руке Ти благослови! —

Усрећи, Боже, Савојеку Кућу;
Усрећи и наш дом Петровића:
Уздржи ону, укријени овај
Безбројем љета благога жића!...
А Заручнике крилим осјени
Чете небесних твојијех Сила,
Да свуд и вада безбједни буду
Под јаким штитом анђелских крила;
Усрећи Боже!.. и вјенцим славе,
Окити часне њихове главе!..

Цетиње. На Преображење 1896.

Душевно одани
Ј. Сундечић.

ЦЕТИЊЕ, 9 августа.

Његово Височанство Господар примио је и једнако прима телеграфске честитке од јевропских Сувенена и од појединијех корпорација и високијех особа. За данас доносимо следеће :

Из Петрограда.

Њег. Височанству Књазу НИКОЛИ.

Царица и Ја учествујемо срдачно у Вашој срећи — Вама честитамо из свег срца. — Нека Бог благослови скору удадбу Ваше шћере.

НИКОЛА.

Из Гресоне.

Њег. Височанству Књазу НИКОЛИ.

Срећа Мог драгог Сина — то је највећа радост, коју осјећамо и коју сам осјетити могла. Немам ријечи, којима бих могла изразити Вама а тако и Њ. Височанству Књагињи Црне Горе, колико сам сретна, што ћу имати Књагињицу Јелену као Кћер. Њезина посјета у Венецији оставила је у Мом срцу једну неизгладиву пријатну успомену. Њено Височанство и Ваше Височанство увјерити могу, да ће Ваша драга Кћи у Мени вазда наћи најсрдачнију мајку. Веома сам сретна да је Вјереница Мог Сина Ваша кћи и да припада оном храбром и честитом народу Црногорском, кому Сам се још од мог дјетинства дивила и обожавала га.

МАРГЕРИТА.

Из Млетака.

Првом адјутанту Њ. В. Књаза Црне Горе.

Сјећајући се старијех савеза, заједничкијех тежња славнијех битака у обрану просвјете, Млетци поздрављају вјеридбу Сина свога Краља и племените Књагињице, миле гошће Млетака, шћере славнога рода, непобојеженог народа, скопчаног са историјом мога града, славнијех успомена.

Гримани Синдан.

Из Фиоренце.

Г. Министру Њ. В. Књаза Црне Горе.

Молимо В. Е. да представите Њ. В. Владајућем Књазу Црне Горе, да се срећна вјеридба Њ. В. Књагињице Јелене са Њ. В. Принцом Нануљскијем овдје дознала са великом радости као догађај срећан за Савојску Династију и за Италију. Књагињица Јелена наћи ће у овом народу осјећаје и манифестације живљељубави, пуне поштовања, што приличе њеном славном роду, њенијем врлинама и племенитости, супрузи нашег љубљеног Принца Виктора Еманујила.

Председник делегације Фиорентинске

Никола Нобили,

Синдан Фиоренције,

Торијани

Префект Фиоренције,

Карло Гвала.

О ВЈЕРИДБИ КЊАГИЊИЦЕ ЈЕЛЕНЕ.

Новосадски „Браник“ пише кад се почело говорити по листовима о вјеридби Књагињице Јелене :

Ми смо донијели вијест, да ће се италијански престолонаследник вјерити са црногорском књагињицом Јеленом. Ако се ова вијест обистини, то ће бити догађај, који ће имати и велика политичка значаја — догађај, који може бити мали узрок за велике посљедице, јер се не да порећи, да Италија и Српство имају много додирних тачака и заједничких интереса.

Та узајамност одношаја српских и италијанских није нова. Јер ако преврнемо листове историје српске, ми ћемо видјети, да је прошлост наша изаткана са именом Италије и њезина народа. Та се узајамност огледала и на политичкоме, и на трговачкоме, и на културноме пољу, и била је толико интензивна, да о њој имамо читаве историјске расправе од наших историка, а и ми ћемо о тој донијети у нашем листу нарочиту студију. Та се узајамност пружа чак у доба прије Немањинца, па се провлачи кроз читаво доба Немањинца, док за вријеме Уроша не хвата још

јачег коријена, да за вријеме Милутина, Душана Силног и Стевана Лазаревића достигну врхунац свој. Троструким, јаким везама било је дакле Српство и средњем вијеку везано за Италију, а те су везе обухватале све српске земље и сав српски народ. Но најглавније је да су све те везе почивале на најчвршћем основу, на искреноме пријатељству, јер то је била карактерна црта за тјесни одношај, којим је наш народ у средњем вијеку био везан за Италију и италијански народ.

То пријатељство и симпатије нијесу престале шта више ни онда, када је Србија престала бити независном. Италијани су и онда помагали Српски народ, они су путовали по српским земљама, и — за вријеме робовања — писали, како су Срби најчвршћи народ и како од свију народа на свијету највећма гину за слободом!

То пријатељство везивало је Србе и Талијане и после робовања, када је Србија, јунаштвом синова својих васкрела. Шта је урадила званична Италија за вријеме кнеза Михаила, шта-ли за вријеме српско-турског рата, то нам је показао Јован Ристић у својој „Дипломатској Историји“, а шта је тада урадио народ италијански, то је показала „италијанска легија“ у рату, а изнио италијански новинар Јевђеније Поповић у свом значајном чланку о Гарибалдију и о Србији, који је недавно изашао. А када су успјеси српски круписани били прогласом краљевине, Италија је прва од свију велесила признала и поздравила српску краљевину.

Природно је дакле било, што су српски државници мислили, да ће Српска Заједна Мисао наћи свога одважног заштитника и у Италији, једно за то што су српско-италијанско братство вјековима освјештали, а друго за то, што је у Српској Заједној Мисли оличена идеја, која је створила и данашњу Италију.

Али је дружичје било. Италија се нашла у тројноме савезу, и била је тиме принуђена, да се изневјери својој прошлости и оној идеји, којој има да благодари свој „Risorgimento.“ Но с друге је стране баш у томе лежала клица за опаску те политике, која је Италију и одвела до Аду и Амба-Алаје.

Не може се наравно прорећи, дали би ова женидба италијанског престолонаследника реагирала на одношај и положај Италије у тројном савезу, али је једно сигурно, да би та женидба промијенила положај и становиште Италије према балканским народима, а нарочито према Српству. И онда би се Италија вратила на онај пут, којим је ишла вјековима, на онај пут, који је озарен идејом народности, и који одговара симпатијама италијанског народа. А та би природна политика била најчвршћи основ за праву италијанску политику, праведне аспирације и здраво схваћене интересе италијанског народа и државе.

У осталом ни владалачке везе српске и италијанске нијесу новине у историји. Да не идемо даље. Прва српска краљица, жена Стевана Првовјенчаног била је Талијанка. А добра је срећа хтјела, да је и прва српска краљица после Косова рођена у Италији. Па како што је Италија дала Српству прве краљице, тако је исто судбина хтјела, да је и посљедња српска босанска краљица умрла у Риму, и то баш у оној кући, у којој је Рафаило издахнуо.

Но ево је дошло сретно доба, да Српство враћа Италији свијетлу краљицу. И ако је то догађај, који је сам собом радостан и важан, он је по Српство у толико важнији и радоснији, што Српство у њему с правом и основом гледа нову, драгоцјену залог за васкрс Мисли Народне.

ДОПИСИ.

Ријена, 7 августа 1896. — Јуче на Преображење у 11½ сати прије подне стигла нам овђе брзојавом најрадоснији глас: да се Њез. Височан. Књагињица Јелена вјерила за Италијанског Престолонаследника, Њег. Краљ. Височанство Виктора Еманујила. На овај глас цијела варош и град Обод и оближња села зајачане једом из пуцака; и сваки, који имађаше захире пушчане, паљаше, као из шапца; а млађи молаху за по један пуцац, тек само да им у срцу остане дубљи коријен успомене на овај драги дан и час, и да срдачно клику: Срећно, да Бог да! На овај велерадосни дан похитало је из оближњих села старо и младо, мушко и женско у варош, где се мило и веселило до ноћи. Одушевљење народно било је неисказано; попијеху и кола могли сте виђети на свакој страни, свако је пливао у милој радости, којој није могао давати дружијег израза, него: Живио Господар! Живијела Књагињица Јелена! Живио Престолонаследник Италијански! Живио Владајући Црногорски Дом! Живио Италијански Владајући Дом! Живио народ Српски! Живио народ Италијански!

Али не само нас православне, него и римокатолике и мухамеданце замио је овај

глас, те ни мало не уступаху у весељу; за то је овђе то најинтереснија појава овог весеља. Тамо сте могли виђети црногорско оро, где по два и два (мушки и женска) хитро скачу; тамо где се окреће зетско коло уз пјевање племенских кола; онамо где се римокатолици уфатили, на полако ступају, пјевајући уз припомоћ музикалних инструмената; онамо где мухамеданци весело играју и скачу на поједној пози; онђе где се све три вјероисповиједи удружило, па игра и пјева, како ко зна и умије; а опет онамо где се није и весело кличе: Живио! или: Живијела!

До саме ноћи нит је престала пјесма, нит хоро и коло, нит учешће осталих вјероисповиједи, нит пуцање и гађање у нишан. Све је било весело, све раздрагано, све неуморно у весељу, чему примјер даваху овдашњи прваци. Само у два три маха прекидала нам је киша веселе на пољу; али за то вријеме у главној гостионици пјевало се и играло зетско коло.

Истог дана нашла је свамо лијена киша, коју и јесмо и нијесмо потребовали ради рода, јер су већ наш род зајачиле прве двије кише; само нам је добро дошла ради побољшања с хигијенског гледишта. Ова година задовољава свула, те можемо издржати читави низ предстојећих познатих и нама (ширем кругу) непознатих слава, чему се баш надамо за то, што је двестогодишњица одгођена.

Само, Боже, дај здравља нашем поносном Господару, на ћемо дочекати много и много веселих и свечаних дана, који неће, можда, ни овоме уступити.

Ан.

Доброско село, на Преображење 1896 год. — Данас, на дан Преображења Господњег равно у 1½ сат после подне, сва звона са наше саборне цркве св. Петке огласине прерадосну вијест, да је Њезино Височан. Књагињица Јелена Петровић-Беговић заручена за Његовим Краљевским Височанством Виктором Емануилом Савојским, Принцем Нануљским, Престолонаследником славне Италије. У том свечаном часу цијело наше племе обукло се у највишој радости и прерадосну вијест пропратило са највишим одушевљењем на следећи начин: свако ко пушку носи, хитро је прихватио са свог чивилука берданку — најмилији дар, с најмилијег мјеста, с најмоћнијег краја свијета — и стао поздрављати с пуцањем без команде, тако, да из сваке куће, са сваког мјеста о једанпут разлијегаху се гласови берданка и хитрих леворерца; све старо и младо измиљело по улицама, а весели момци с пуцањем полетјели пред манастир Келију и ту коло ухватили, које није престало уз пуцању до саме ноћи уз пркос киши, која непрестано лијеваше. Момци су коло играли на мјесту где је први Петровић-Беговић бесмртни Данило на врху мача престол себи добио, а данас Његова поносна потомка, та прекрасна Црногорка, пада у срећу Дому Савојском и веже крвним сродством двије витешке династије, два славна дома — Дом Петровића и Дом Савојски а посредством њиховим поносно Цетиње и горди Рим, мило Српство и слободну Италију.

М. Вукић.

Пива, 29 јулија 1896. — Данас с поносом родитељи спремају свога сина, браћа и сестре брата, пријатељи пријатеља у стојећу војску, на службу Његовоме Височанству нашем премилостивоме Господару и Његовој држави а нашој драгој отаџбини, дичној Црној Гори. Родитељи и сродници, ове ми мило браће рекрута, не спремаху их као 'но што спремају у заданом и еверном дијелу ове части свијета, своју дјecu с плачем, риданьем и тугом; него их спремаху с великом радости и поносом с оним материјем благословом, какав само умију и могу дати дично црногорке. Лица млада, ове нашега преузвишенога Господара и наше узданице, рекрута, бијаху препуна веселога узбуђења као да су кренули у сватове. На њима се виђаше нека радосна нестријељивост, која им не даваше мира док дођу у мјесто да на се метну одјећу стојећег војника, и да реку: ево нас у име Бога у тој часној служби Господара и отаџбине према којој је живот ситница. Лице њихових остајућих другова представљаше нам велику јауку, пљиве и љутину, зашто и они нијесу тако срећни да крену јутрос. Многи при поздраву рече своје полазећем другу: „Благо тебе, срећан ли си кад пође данас!“ У таквом весељу отпустишмо наше рекруте јутрос рано пут Никшића од куда ће на Цетиње. Желећи им срећан пут, Богу се молимо да буду знали оправдати ону наду, која се у њих полаже.

Онамадне, преко ноћ, пала је страховита киша по цијелом племену, која је добродошла половини наших усјева, којима већ бијаше догузила суша. Овом приликом нагнао је један облак града (туца) изнад села Рудница те се је изручио над тијем селом, чију је љетину т. ј. усјева до краја уништио. Поред љетине која је тотално пропала, вода је и поплава уни-

штета и земљама, које су вода изложене биле. Остала села хвала Богу није није ни дохватило.

Томо П. Љевошић.

НАРОДНА ПРИВРЕДА.

Неколико напомена из воћарства.

1 У воћњаку, нарочито оном који се не пегује као што треба, сваке године пропада по неколико дрвета. Чим се треба или четврта част посуши, пољопривредник копа нове јаме, копа или купује саднице и калеме, и стара се да поново подигне воћњак на истом мјесту. Такво је засађивање савршено бескорисно и добре резултате од њега није могуће постићи. У воћњаку где су воћке расле може бити 30—40 и више година, земља је толико исцрпљена, да млада дрвета тамо не могу наћи хранећих материја у количини, која је довољна ради успјешног напредовања. Кад се јаме нађубре, онда посађена воћња добро расте, но чим живе одмакну од јаме, у посну земљу, дрво закрхљиви и застане у расту, отпочиње пропадати и мало по мало савршено угине. Истина, ако се сваке године опковава воћња и земља често удобрана око ње, то ће она које-како расти, но и тада мало која од њих користи. Млада дрвета развијају се, а стара из године у годину пропадају, при чему се уложни велики труд, а у саду никаквог реда, никаква плана!... С тога нико не треба да засађује младе воћке у староме воћњаку, далеко је боље ако се раније припрема ново мјесто и засади тамо нов воћњак, а стари омет остави, т. ј. да се не уништава већ скидати с њега дохотке, правилно га пегујући, свакогодишњим прекопавањем око воћке, честим удобравањем, резањем сувих грана и замазивањем рана. Када се већи дио старих воћака поруши, или кад престану боље рађати, треба их исјећи, па земљу угарити, нађубрити и засјејавати двије три године ратарским усјевима или поврћем, па тек на тако обрађиваној у удобреној земљи, подићи нов воћњак.

2 Добро је то што се воћке саде у правилним редовима те воћњак изгледа као унарађена војска; али је погрешка што се растојање међу воћкама сужава на 2—3 метра. Јабуче неопходно изискују растојање 9—10 метара, крушке 7—8, шљиве и трешње могу се садити на растојању од 6 метара једно од другог. Никако није удобно мијешати јабуке, крушке, трешње и шљиве, боље је садити их одвојено, по групама, брајући за крушке и трешње виша, а за јабуке и шљиве нижа мјеста. Велику погрешку сусрећемо и при копању јама. Неки их копају једва један метар у пречнику, што није правилно; јама мора имати два метра у пречнику и један метар дубине, а за крушку дубина може бити и до 1¼ мет. Наравно да је боље кад се у сађењу земља измијеша изгорелим ђубрестом.

3 Често се пада и у ту погрешку, што воћку саде брзо после ископане јаме. Посљедица је тога: земља је у јами тропина, па се доцније слегне за читав четврт метра, а често се одвоји и од самог дрвета, те на тај начин многа дрвета испропадају. Јаму треба ископати и напунити земљом најмање на мјесец дана прије расађивања саднице, да би се за то вријеме земља добро улегла, за тим усадити воћку, не откопавајући земљу из јаме више, но што је потребно да се покрију жале.

4 Много се гријени и при избору времена за расађивање воћака. Најбоље је вријеме за сађење воћака јесен, па тек онда долазе зима и прољеће. Што раније то боље.

5 Што се тиче орезивања воћака и произвођења високих воћака с правилном круном, — с тим се веома ријетко сусрећемо. Воћке се не орезају јер многи мисле да је боље ако се задржи што више граница на ма где оне расле: а код пољских може се видјети и воћака са два и три дебла, тако, да воћка има врло чудно ват изглед. У посљедње вријеме дешава се и то, да се копају и купују младе, двогодишње саднице, код којих се још није ни образовало дебло. Таква воћња обично угине, и то, баш у добу кад се од ње очекује род. Неправилно везивање за притку, такође причињава воћки многе незгоде.

У Француској и Њемачкој искуство у орезивању и поткресивању воћака дотјерало је дотле, да развијање облика воћке могу уденивати и по нарочитим цртежима. То је данас вјештина, која да се изучи и савлада треба и доста воље и доста труда.

6 Огроман број воћака, старих и младих, пропада сваке године од рана, које се не замазују у своје вријеме. Особито су опасне ране на самоме деблу, мање су опасне на гранама, по и тамо оне допринесу много штете. Ако рану на деблу оставимо незамазану, особито у прољеће за вријеме раста воћкиног, а тако исто и коначем јуна при другом јачем покретању сокова, то воћке с почетка жуте, неколико времена доцније прне, као да су ватром опалене, по том мало по мало — угину.

Та се болест зове опала, и врло је опасна, особито младим воћкама. Да би се та болест избегла, неопходно је потребно два пута у години марливо замазивати све ране: рано у прољеће, и, за тим, у половини јуна. Смјеса за замазивање прави се овако: узму се шест лопата жуте ило-ваче (глине), двије лопате трине од сијена, двије лопате пшенице и једна лопата мекиња. Саставивши све то уједно, треба донијети толико воде, колико је нужно да се направи густа каша, па једнако мије-шати, док се све не размути. Све ране, па и најмање повреде коре, треба зама-зивати руком, и, ако се замазивање не врши у вријеме кише, може се лијепо одр-жати веома дуго. Тако исто треба зама-зивати све повеће ране после сваког окре-сивања воћака.

Што се тиче узрока појаве рана на воћкама, то је већим дијелом последица пемарности пољопривредника. Често младо дрво није привезано уз притку, те оно при јаком вјетру тарући се, лако на-чини рану. При орању лако заине плуг за воћку и направи на деблу рану. Даље, при тјерању кола кроз воћњак често се кора повреди. Често и коњи, говеда, а нарочито козе, јесени и зими већим дије-лом тумарајући по воћњаку, чине велике повреде. Дешава се неки пут, да кора од болесних воћака прска, особито од мраза, када сунце пригријева, пече, и у исто вријеме мраз јако стеже. Често се кора повређује и од штетних инсеката. Ако се дебела грана на воћки преломи, често се и кора на деблу с те стране повриједи и т. д. Али, при егстрем осматрању воћњака, т. ј. ако повријеђену кору одмах зама-жемо, повреда многа губи од свога зна-чаја, а воћка се може излечијети. Ако се од буре или иначе грана сломи, треба исећи и обрзати рану ножем, па по том је одмах замазати.

7. Посматрајући воћњаке старе 15—20 година, често можемо видјети, да су не само дебела, већ и мало дебље гране, по-кривене маховином, да је кора на деблу исцупала и да су им летораста од више кратки. Такве воћке, макар и да на про-љеће обилато цвјетају, ипак доносе мало рода, због тога, што цвјетови већим дије-лом отпадају и без заматања. На таквим воћкама појављује се и мноштво штетних инсеката. Узрок је таквома стању у не-достатку хране за развијање воћке. Воћка гладује, и због тога није у стању давати плода и бујне младаре, односно леторасте. Зато, кад се појави изложени случајеви, особито је корисно у младом воћњаку међу редовима, чеиће земљу ђубрити азотним ђубретом, а преко љета и течним ђубре-том. Затим опкопавати воћке два пут го-дишње: прво почетком маја, а други пут рано с јесени. Често ђубрење није добро, јер се тада воћка „сили“, па цвјета врло мало. Маховину ваља редовно скидати ту-ним пожем, што је најбоље урадити одмах после кише, јер је она тада одвугла и најлакше се скида, а затим воћку окречити.

8. Воћке често страдају од инсеката. Њихови црви не само да се хране лишћем и цвјетом, већ повређују и кору на деблу. Озбиљном нажњом пољопривредник може сасвим отклонити, или, у крајем случају, знаменито умањити штету коју они при-чињавају. Ако се прегледа воћњак у јесен, пошто опадне лист, то ће се наћи и сувише много гуејеничких јаја на младарима, ле-торастима, у савишеном листу привезаном неком паучином уз дрво и т. д. Само један човек за један дан, може лако очистити повећи број воћака, и на тај начин уни-штити силу количину гуејеничких јаја и других инсеката. Та надица, која не кошта бозна колико, несплаћује се толиким дука-тима. Наравно, да гуејеничка јаја не треба бацати на земљу, већ кунити у парчицу торбицу, па их бацити у ватру да изгоре.

Највећи број штетних инсеката убоја се у пољне лентирове. Њих можемо уни-штити у великим количинама, ако у вријеме, када они лете, у јулу и августу, наложимо ватре по воћњацима; лентирови лете на ватру и погоре.

Вјерни другови и помоћници пољо-привредници при уништавању штетних инсеката јављају се у птицама пјевачицама, те је пуно примамљивати их у воћњаке, устројавајући у њима нарочито тичје ку-ћице, о којима је било говора у 10. броју Тежака од ове године.

Жазити је, што је омиљена игра селачке дјеце: уништавање пјвијеца и хватање птичица, те тако гоне и уништа-вају баш оне птице, које су најкорисније. Корисно би било, да учитељи у школи и свештеници приликом свечења водике, а и једни и други у другом сваком приликом, указују тједи на важност и корист птице пјевачица.

9. Често се дешава, да у вријеме цвјетања воћа, слане и прољећни мразеви упропасте цвјет и тим униште за ту годину род. Ако у воћњаку, на растојањима по 10 дрвета, пред свануће наложимо ватру од грања, сирових и трулих дрва, буњишта, подине и т. д. и то кад се при-мијећу да ће бити слано или мраз, онда ће се дим ухватити по цијелом воћњаку, и тако заштитити цвјет од те двије елементарне несреће.

Не мањи је душманин воћњацима и јак вјетар. Он често ломи гране, а у вријеме сазревања обара род, а ломе и цијеле воћке. У борби с вјетром неопходно је пуно при подизању воћњака по могу-ћности изабрати мјесто закљонито. Најбољи је положај обрнут југу — то је најјача и најприроднија заштита од бјесних сјеверних вјетрова, но и при томе добро би било наоколо подићи у виду алеја тополу а нарочито липу, која је корисна и због лике. Ово, разумије се, важи за предјеле, гдје често и јаки вјетрови досађују.

Од скоро је се отпочело уносити много прекрасних страних сората воћа, које мо-рају претријети доба аклиматизације; но при подизању воћњака боље их је заносити путем поступног обликовања на наше сорте, које по својој издржљивости ничим не уступају страним сортама, само ако им се довољно старања покљони, а међу тим лакше одоле зимским мразевима. При по-дизању воћњака ваља пазити да од крушака и јабука има највише од оних сората које досијевају у дубоку јесен јер оне не страдају од мразева, пошто касније цвје-тавају. Од таквога воћњака добија се дванут већа берба.

10. Често се дешава, да се воћке зиме сорте млате јесени одвећ рано, не достигавши на дрвету извесан степен зрелости, те с тога не могу имати ни онога лијепог укуса и сочности, као кад би до-стигле зрелост на грани. Рано брање воћа јако утиче и на догодишње рађање, јер кад се воћка млати, онда се одбију они цупоци, који у себи скривају догодишњи цвјет.

Још да напоменемо, да зечеви и мишеви сваке године много повређују ка-леме. Против зечијих повреда постоје разна средства за замазивање, но она нијесу практична. У осталом, зечеви су мање опасни, када нападају велики сњегови. Зечеви обично гуле кору младих садница и калема на деблу више снјега довољно високо од земље, док мишеви нагризају је баш до саме земље, чиме силну штету наносе. Добро је и сасвим јевтино средство против мишевих повреда, утабити снјег око воћке неколико пута, јер тада мишеви тешко кроз снјег до воћке достижу.

Кору, коју мишеви повриједе, неодло-жно рано у прољеће треба замазати ило-вачом (глином) или житким лепом саставље-ним на раније изложени начин.

Из „Тежака.“

(Одвајање пшенице за сјеме и при-готовљавање сјемена за сијање.) — Да би добили што боље сјеме од пшенице и стрмина, ваља изабрати и одредити њиву, која није одвише јака а ни одвише слаба т. ј. осредњу. Такву њиву — парче; ваља истријебити од уродила и корова ако их у случају имадне. Оставити је да потпуно сазре, а остале раније сreditи.

Ту њиву, која је одређена за сјеме и потпуно дозрела; ваља косити или жњети, рано из јутра по роси и после подне кад се залази, јер по врућини око подне јако опада зрела пшеница и то најбоља зрна. Тако израђену пшеницу; ваља донијети на гувно обанка у стог или у камару зде-пнути и обанка оматати од остале пшенице и то коњима а не машином, јер машином много зрна попрекају. Пошто је и на вјетрењачи овјана, ваља је одвојити — оставити засебну и у амбару — пресеку. За тим је на трепелима — тријерима — пред сијање очистити од заосталих уро-дице и ситног зрна. На тај начин добићемо чисто и здраво сјеме.

Тако учињено сјеме треба сачувати или очистити од гљивица сијети — гара. — Да се то постигне; употребљавају се разна средства. За тај посао најподесније служи негашени креч или раствор плавог камена.

Употреба креча врши се на овај начин; Ваља узети повеће корито, у исто се мете сјеме; на се према количини семена додаје — сина ситан негашен креч (крупно се комаће истуца на ситно) и та на један дан — врећу 2—3 кгр. и добро лопатом измијеша. За тим се водом попрека преко тога и опет добро измијеша лопатом тако да свако зрно буде звањено. Тако измије-шано сјеме, изручи се на страну на томилу; а друго се сина у корито и даље продужава на исти начин. У колико се више баца креча, у толико је боље. Тако окречено сјеме ваља да постоји неки дан на та сијати. На тај начин биће осигурано од сијети али је доста штетно, шкљавно и више пута немогуће по сијача, а нарочито кад се потрени вјетровито и мочарно ври-јеме. Онда сијач, од оног креча не може да дине ни да добро гледа при сијању а поред тога сукнено одјело сво пожути — изгори. Зато је много боља а и сигурна употреба раствор плавог камена.

За овај циљ ваља узети на сваки обичан дан — врећу по 0.25 кгр. плавог камена и по 50 л. хлад е воде. Плав се камен ситно истуца и у топлој води истопи. За тим се узму велика корита или каце, у које се сина одређена количина воде, и раствор плавог камена; то се промијеша, дада сјеме и опет промијеша, кад сјеме-

ном треба да плови вода за 0.10 м. онај шлам што се буде одвојио при мијешању ваља испускати на поље. Тако ваља да престоји десетину с ти — један дан — по том га извадити на пољаве или по патосу на танко разредити да се просуши, ради чега га чеиће превртати. За тим се може одма сијати.

Овако припремљено сјеме не само што је здраво и сигурно него га неће да нападају мишеви, птице и други неприја-тељи. Из „Тежака.“

ДОМАЋЕ ВИЈЕСТИ.

Цетиње, 9 августа.

(Проглашење вјеридбе.) На Пре-ображење, на девет и по ура Њего-во Височанство Господар, са бал-кона Свога Двора, прогласио је оку-пленоме народу вјеридбу Њезиног Височанства Књагинице Јелене са Његовијем Краљевскијем Височанством Кразом Напуљскијем. Одшевљено клицање, којим је окупљени народ поздрављив тај радосни глас, дало је знак цијелој вароши да похита пред Двор, да даде одупка својој радости. Цео народ без разлике, како се нашао, мушко и жепско, улазио је у Двор да честита срећнијем Родитељима и срећној Вјереници. Дотрчали су и војници нове редовне војске и удво-стручили су најодушевљеније овације пред Двором. Уз то се варош стала китити италијанскијем тробојницама. У 11 сати Високи Вјереници испод руке са цијелијем Двором упутили су се у манастир на благодарене, које је било за Њих. Вел. Краља Умберта и Краљину Маргериту и за Високе Вјеренике, кроз масе одушевљена народа, који их је пратно заносијем овацијама. Његово Краљевско Височанство Књаз Напуљ-ски носио је црногорску ленту и крет Светога Петра од фамилије Петро-вића-Његуина. Кад су наизли из цркве опет исте овације и грување топова одиратили су Високе Вјеренике и Књажевску Породицу у нови Дво-рац, гдје је Његово Краљевско Височанство примало честитке, док је славан народ пред Двором м постављао радосно клицање. Ни добра кини, која тада стаде падати, није могла преки-нути најодушевљеније овације. Уз то се на отвореном пољу служило народу разпо пиће. То народно весеље трајало је све до ноћи. — У вечер послеје великог објед у Двору грађанство је носило бакладу пред пошњем Дворцем, и пресејдник општине, г. Вуко Вулетић, одушевљеном бесједом поздрављив је Његово Краљевско Височанство Ита-лијанског Престолонаследника, који је преко Његовог Височанства Господара толијем ријечима захвалио престоници на овим овацијама. Иза тога слиједили су ватромети у општинској банш, уз свирање музике, до поноћа.

(Рођендан ауст-угар. Цара.) По-водом рођен дана Његовог Величан-ства Цара Франца Јосифа, г. Кућин-ски, аустро-угарски министар резидент при Књажевском Двору, примао је честитања у свом хотелу. Од стране Његовог Височанства одио је на че-ститање г. командир Митар Мартино-вић, а од стране Књажевске владе г. војвода В. Ковић, министар иностр-нијех дјела. За вријеме честитања пред-хотелом је свирала војена музика. У вечер је био велики објед у Двору у славу рођен дана Његовог Величан-ства, на ком је Његово Височанство Господар подигао чашу у здравље Његовог Величанства.

(Пратња Принца Напуљског) са-стоји се из следећих особа: Г. Ђенерал Терчаги, први адјутант Њ. К. Принца Напуљског; г. Карло Виганон, мајор коњичког артилеријског пука, адјутант Њ. К. В. Принца На-пуљског; и г. Ђулио Мерли Миљети ди Кастелето, капетан коњички ордо-наис официр Њ. К. В. Принца Напуљ-ског. — Његово Височанство Госпо-дар одликовао је г. Ђенерала Терчагија Г-ијемстеном Данплова реда, г. мајора Виганона II-ијемстеном, а г. капе-тана Мерли Миљетија ди Кастелето III-ијемстеном истога реда.

(С Грахова) примили смо сле-дећи телеграм:

Весели и радосни глас, да се је Црногорска најљепша и најплеменитија узор одива, Њено Височанство Књагиница Јелена вјерила са Његовим Височанством Италијанским Престолонаследником Вик-тор Еманујлом, огранком славних и вели-ких Савојаца, објавио смо са врх Умца околним племенима и сусједству — са нашим најјејавним гласником, оним истим топом, којим је Ђед Високе Вјеренице, Велики Војвода Мирко, објавио Свој дола-зак османлијама на Граховац. Одушевље-ним усклицима, пуцању из пушака, чаш-ћењу, пјевању и веселу до сјутри дан не би краја. Грахово од Граховца не пам-ти радоснијег дана. Живили Високи Вје-реници!

(Одзив старог пјесника.) Гоеп. Јаков Кјудина, познати преводилац „Горског Вијенца“ и српскијех на-роднијех пјесара на италијански језик, и писац Историје Црне Горе на истом језику, послао нам је следећу пјесму нестиховну, коју доносимо и у срп-ском пријеводу:

NELL' AUSPICATO FIDANZAMENTO
DI SUA ALTEZZA REALE IL PRINCIPE
EREDITARIO DI NAPOLI
COLLA PRINCIPESSA ELENA
DEL MONTENERO.

Oggi Sua Altezza Reale il principe ereditario d'Italia, Vittorio Emanuele, fidanza la vezzosa Principessa montenegrina Elena, bruna come una delle Vergini di Rafaelo, bella come la felicità, bella come l'amore, figlia all' magnanimo Nicolò I., Principe del Montenegro, discendente dalla stirpe d' eroi, che per secoli combatterono per l' aurea libertà e per l' indipendenza dell' adorata patria serba, come i gloriosi Re di Savoia propugnarono impavidi per l' indipendenza e per l' unione della patria italiana.

Le sacre ceneri dell' immortale cantore del „Gorski Vijenac,“ dall' alta cima del Lovćen maestoso, e del sommo cantore della Divina Commedia da Santa Croce di Firenze oggi si scuotono e mandano un inno di amore.

Karagiorgio e Garibaldi, eroi della leggenda, fieri difensori dei diritti dei popoli, oggi si stringono la mano in segno di esultanza.

Possano le bandiere italiane sventolare sempre unite alle serbe bandiere sui campi di battaglia per la civiltà e la libertà delle patrie italiana e serba!

Spalato,
Dr. Giacomo commendatore Chiodina.

ПОВОДОМ СРЕТНЕ ВЈЕРИДБЕ
ЊЕГ. КРАЉЕВСКОГ ВИСОЧАНСТВА
НАСЉЕДНОГ ПРИНЦА НАПУЉСКОГ
СА ЦРНОГОРСКОМ КЊАГИЊИЦОМ
ЈЕЛЕНОМ.

Данас се вијера Његово Краљевско Височанство, Престолонаследник Италијски, Виктор Еманујл са драгешом црно-горском Књагиницом Јеленом, црно-мањастом као једна од Рафаелових Бого-родица, лијеном као што је срећа, лијеном као што је дубав, шћерком великодушног Николе I-ог, Књаза Црногорског, потомка рода јунака, који се кроз вјекове борили за златну слободу и независност обожаване отаџбине српске, као што су се борили славни Краљеви Савојски неустраниво за независност и јединство италијанске отаџбине.

Свети пелео бесмртног пјесника Гор-ског Вијенца, са ерх видичанственог Ђовћена, и великог пјесника „Божанствене Комедије“ из цркве Светог Крста у Фи-ренци, данас се потресају и подижу химну љубави.

Карађорђе и Гарибалди, хероји ле-гендарни, љути браниоци народнијех права, данас стискају један другом деснице, у знак радости.

Нека би се италијанске заставе виле вазда сједињене са српскијема по бојнијем пољанима за протвјету и слободу отаџбина италијанске и српске!

Опјест.
Др. Јаков команд. Кјудина.

(Објава поморцима.) „БОА“ у-лци Ваддиноће дигнута је. Кад буде опет постављена, објавиће се петим путем.

Цетиње, 8. Августа 1896.
Број 896.
Из канцеларије
Књаж. Црн. Поморске Управе.

Кретање брзовозних параброда.

Лојдовог друштва:

Из Трста сваког четвртка у 12 сати тичу Пола, Задар, Сплет и Дубровник; стиге у Котор у петак у 6 сати по подне. Полази из Котора у суботу ноћу у 12³⁰ минута тичући иста мјеста, долази у Трст у неђељу у 5 сати у јутру.

Из Котора сваког уторника у 5³⁰ пр. подне тиче Бар и Улцињ исти дан, и продужује једне неђеље за Ижмиру а друге за Цариград. У повратку ови два параброда долазе: један једне неђеље у четвртак из Цариграда а други друге неђеље у неђељу тичу исте дане Улцињ, Бар и Котор.

Унгаро-хрватско друштво:

I. Из Фиуме сваке сриједи у 10³⁰ пр. подне, тиче Задар, Сплет и Дубровник, и стиге у Котор у четвртак у 1 уру по подне. Полази из Котора у петак у 10³⁰ пр. подне тичући иста мјеста, долази у Фијуму у суботу у 2 уре по подне.

II. Из Фијуме сваке неђеље у 1 уру у јутро, тиче иста мјеста као први, стиге у Котор у понедељник у 2³⁰ по подне. Полази за Фијуму уторник у 5 сати пр. подне, тичући иста мјеста, стиге у Фијуму у сриједу у 3 уре по подне.

I. Дубровачког друштва:

Из Тријеста сваког понедељника у 5 сати по подне, тиче Задар, Сплет, Корчулу, Дубровник и Нови, стиге у Котор у сриједу у 3⁴⁰ по подне. Полази из Котора тичући иста мјеста у четвртак у 7 сати у јутро и стиге у Тријест у суботу 5¹⁵ сати у јутро.

II. Из Котора сваког понедељника у 10 сати у јутро, тиче Рисан и иде за Италију, стиге у Бриндизи уторник у 5 сати у јутро, продужујући пут за Монополи, Барлету, Мелету и Бари.

III. Из Тријеста сваког 5, 15 и 25 од мјесеца по нов. кал. У 4 уре по подне тиче Дубровник свако 7, 17 и 27, Бар и Улцињ, 7, 17 и 27 стиге у Обот (Бјану) 8, 18 и 28. Полази из Обота 1, 10 и 20 од мј. по нов. кал., у 6 ура у јутро тичући иста мјеста долази у Тријест 3, 12 и 22 од мјесеца.

Италијан. друштво „Пугла“

Долази у Бар сваке друге суботе (т. ј. 15 дан), и полази исти дан у 8 ура у вече за Бриндизи.

РАЗНЕ БИЉЕШКЕ.

(Висока старост.) Кад су прије неколико дана прославили у Русији стогодишњицу од рођења цара Николе I, присуствовао је у Севастопољу велики број војника и официра, који су издржали опсаду Севастопоља, и који су 1828 год. под командом Дибича Забалканског, пријешли Балкан и славидобитно ушли у Једрене, гдје је цар Никола I диктирао Турцима услове мира. Између многих ветерана био је и старац инвалид Родножов ком се навршила 102 год. и који је 1812 год. имао 18 год. служио цара Александра I блаженог, кад је Наполеон Бонапарте повео дванајестојичину војску да покори Русију. Он је био са руском војском 1815 год. у Париз, пријешао је 1828 Балкан и за вријеме Кримског борио се у Севастопољу гдје се и сад налази као инвалид и прибрани се оној дружини која чува „братско гробље“ у Севастопољу у ком почива више од 100.000 руских војника, који су за вријеме опсаде жртвовали свој живот за Русију и свога цара. Родножов и ако му је 102 године, још је добро очуван, и ако му је вид ослабио, и кледају му старачка кољена, он је ипак дошао да присуствује стогодишњици од рођења великог Императора Николаја, који се још слави у руској војсци, и који ће се славити док буде Русије и руског народа, и кога се и ми Срби морамо увјек сјећати са великим поштовањем и благодарношћу, јер је цар Никола I највише добра учинио српском и хришћанском народу на Балканском полуострву, и положио темељ данашњој српској Краљевини.

(Друштво православних мисионара у Русији.) По најновијем извјештају ово друштво повратило је у Русију и иностранству у прошлој години 2230 иновјераца. У мисионарским школама учило се 11615 дјеце. Мисионарско друштво имало је 12803 помагача члана. Ово друштво имало је 43 одбора и имало је прошле године 347.351 рубљу. Друштво располаже са главницом од 311.844 рубља.

(Противници пушења.) Универзитети амерички отворили су борбу против универзитетских грађана који пуше. Један универзитет у држави Охио издао је већ наредбу, којом се строго забрањује пушење у школској згради. Ко би се од њака затекао да пуши, биће одмах искључен из школе. — Други један универзитет забрањивао је у опште пушење. Статистиком доказано је, да су ђаци непущачи куд камо

одмакли у учењу од својих другова пушача. — Сем тога међу пушачима нађен је већи проценат ђака, који болују од разних болести. Тако каже америчка статистика.

ТЕЛЕГРАМИ „БЕЧКОГ КОР. БИРА“.

БУДАПЕШТА, 6 августа. — Листови радосно захваљују руском Цару на поклону Ракоцијеве сабље, у ком виде доказ памјере руске политике да иде сагласно са конзервативном политиком аустро-угарском у свјетом стварма на истоку.

БЕЧ, 6 августа. — Цар је обдарио Голуховског златнијем руном.

РИМ, 7 августа. — Агенција „Стефани“ јавља, да је Краљ саопштио Рудинију, и опуномоћно га да учини исто саопштење министарском савјету, да је данас на Цетињу проглашена вјеридба Принца Напуљског са Црногорском Књагиницом Јеленом. Ди-Рудини је данас објавио префектима радосни догађај, који ће бити на срећу Краљевске Породице и Италије; и доставио им је до знања, да је жеља Краљева, да администрације муниципалне изоставе свечаности ради уштеде. Дан свадбе кашње ће бити одређен. На церемонији вјенчања биће присутни само чланови породица Високијех Младенаца.

БЕРЛИН, 7 августа. — На ручку поводом рођен-дана Цара Франца Јосифа, Цар Вилхелм је написао слављенику као свом пријатељу и најинтимнијем савезнику.

БЕЧ, 7 августа. — Листови говоре најсимпатичније о вјеридби Књагинце Јелене, истичући политички значај везе у корист јевропског мира.

БЕЧ, 8 августа. — У пратњи Рускијех Величанстава на путу у Беч биће Воронцов-Дашков и Лобанов.

БИОГРАД, 8 августа. — Арнаути су убили турскога консула Врањског на турском земљишту код Прешова.

СОФИЈА, 8 августа. — Министарска криза траје. Говори се да је Књаз позвао Цанкова.

РИМ, 8 августа. — Вијести из унутрашњости и ваљскијех колонија допосе, да је вјеридба Принца Напуљског примљена највећим задовољством. Листови објављују да је много Суверена, међу њима и руски Цар, топло честитало Величанствима италијанским вјеридбу Принца Напуљског.

ТРИЈЕСТ, 9 августа. — Велики Књаз Ђорђе Михајловић кренуо је пут Патраса.

ГРЧКИ УСТАНАК.

ЦАРИГРАД, 6 августа — Критски заступници захтјевају, да буде присутно консуларно тијело преговорима са Зипи-пашом. Радикални елемент одбија преговоре. Држи се да ће мисија Зипи-паше погоршати положај.

АТИНА, 6 августа. — Овомадне је била битка код Хераклиона између домаћијех Турака и регуларне војске и усташа. Пало је 30 војника мртвих, и оставили су 50 мазга натоваренијех муницијом.

АТИНА, 8 августа. — Беровић је предложио, да се одложи народна скупштина, да заступници могу одлучити о важнијем питањима. „Хестиа“ доноси из Ларисе да су Турци поубијали старце, жене и дјecu у селима Трабунји и Кунио у покрајини Лозањи у Македонији. Послије масакра па да су опљачкали па запалили прво село. Становници повукли су се у гору.

ЦАРИГРАД, 9 августа. — Порта је саопштила посланицима, да се на Крит искрцало 28 официра грчкијех са три горска тона, 2000 пушака шапо, и 700000 фишека.

АТИНА, 9 августа. — Сјутра грчка ескадра кренуће из Фалера да три седмице мановрира у Коринтском заливу и код Циклада.

РИМ, 9 августа. — „Опипионе“ оповргава вијест да се по Италији купе добровољци за Крит.

ОБЈАВА.

Који књаж. црног. питомци у иностранству још нијесу поднели потписаној канцеларији своја свједочанства од прошле школске године 1895—6, опомињу се, да то учине до краја овог мјесеца, јер иначе губе стипендију, као год и они, који нијесу показали повољан успјех.

Цетиње, 8 августа 1896 г.

Бр. 508.

Канцеларија
Министарства Просвјете
и
Црквених Послова.

ШКОЛСКА ОБЈАВА.

Предавања у Књ. Црног. Богословско-учитељској Школи на Цетињу почињу идуће школске године 1896—7 тачно 2 септембра.

У ову школу примају се младши православне вјере, који су свршили четири разреда гимназије и имају из четвртог разреда свједочанство првог реда.

Ученици уписују се у ову школу 29, 30, 31 августа. Уписивање бива у канцеларији Ректората од 9—12 прије подне.

При упису дужан је сваки показати свједочанство од потоње године.

Цетиње, 10 августа 1896 г.

Ректорат
Богословско-Учитељске Школе.

ШКОЛСКА ОБЈАВА.

Предавања у Књ. Црн. Гимназији на Цетињу почињу идуће школске године 1896—7 2 септембра.

Уписивање ученика бива у канцеларији гимназијске Управе 28, 29, 30, 31 августа ов. г. од 9—12 часова прије подне.

У први разред Гимназије примају се само они ученици, којима није мање од 10 ни више од 15 година, и који су с добријем успјехом свршили четврти разред основне школе. Сваки је ученик дужан донијети крштеницу и свједоцбу. Без тога не може се ниједан уписати.

Ученици осталијех разреда дужни су при упису показати школско свједочанство од потоње године.

Послије одређеног времена неће се нико примити

Цетиње, 10 августа 1896 г.

Управа Гимназије.

Потписата фирма чини на знање својим поштованим муштеријама и другим, да не припознаје ништа, да који мојим слугама исплаћује новцима, без што неби он нарочито био овлашћен за наплаћивање.

Осим тога чини на знање цијелом поштованом грађанству, да потписата фирма неће одговарати ни за какви дуг који би учинили моје подчињене слуге на своје или на наше име, пошто је потписата фирма у стању, да у свако вријеме исплаћује своје потребе у готовом новцу.

Подгорица, 8 августа 1896.

The anglo-montenegrin trading Co., Ltd
EMIL HAMMER
director.

ОГЛАС

GRAND HOTEL NATIONAL, WIEN
(Taborstrasse.)

Обновљен, једини велики бечки хотел, у коме се не рачуна ни послуга ни освјетљење. 200 соба од по фюр. а. в. 1. — Купатило брзојав и брзојав (telephon.) Пристаништа коледора и лада у непосредној близини. Умјерене цијене. Погодба при дугејем бављењу. Говоре се свј. модерни језици — on parle toutes les langues modernes. —

A. Хартхамер

управитељ (10—10)

Ф. М. Мајор

власник.

